

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

Tilladelse

efter husdyrbrugloven

Klarningvej 4

5750 Ringe

§ 16 b

Denne tilladelse er givet til:

CVR-nr. 19470504

Tisselhave Agro v/Morten Sørensen

Kværndrup Vænge 17, 5772 Kværndrup.

Tilladelsen gives efter § 16 b i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Tilladelsen omfatter en svineproduktion med et produktionsareal på i alt 3.968 m² på Klarningvej 4.

Tilladelsens vilkår ligger inden for rammerne af bekendtgørelser, vejledninger m.v. udgivet af Miljø- og Fødevareministeriet.

Tilladelsesdato: 28. februar 2018

Indhold

Tilladelse	3
Datablad	3
Afgørelse	4
Ikrafttræden	5
Vilkår for tilladelsen	5
Andre regler	7
Udnyttelsesfrist og bortfald	7
Retsbeskyttelse	8
Klagevejledning	8
Modtagere af kopi af afgørelsen	8
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering.....	9
1. Indledning	9
1.1 Ansøgning	9
1.2 Ansøger og ejerforhold.....	9
1.3 Kort beskrivelse af det ansøgte.....	9
1.4 Krav om tilladelse og tilladelsens omfang	9
1.5 Lovgivning	10
1.6 Offentlighed.....	11
2. Beskrivelse af husdyrbruget	11
2.1 Beliggenhed	11
2.2 Nuværende tilladelse	12
2.3 Indretning af stalde.....	12
2.4 Miljøteknologi	13
2.5 Beskrivelse og vurdering af ny bebyggelse.....	13
2.6 Gødningsopbevaringsanlæg og opbevaringskapacitet	14
3. Ammoniakemission, BAT og påvirkning af naturområder	15
3.1 Ammoniakemission fra husdyrbruget.....	15
3.2 Bedste tilgængelige teknologi (BAT).....	15
3.3 Påvirkning af naturområder.....	16
4. Påvirkning af naboer m.v.	18
5. Uheld og driftsforstyrrelser	19

Tilladelse

Denne tilladelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve tilladelsen med de vilkår, Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vedrørende indretning og drift af virksomheden. Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, virksomheden forventes at have på omgivelserne. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår for virksomhedens indretning og drift, der meddeles i tilladelsen.

Udgangspunktet for tilladelsen er den ansøgning om tilladelse, der er indsendt gennem Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk.

Datablad

Ansøger, ejer og kontaktperson	Morten Sørensen Kværndrup Vænge 17 5772 Kværndrup Mobil 5141 1605 adm@tisselhaveagro.dk
Husdyrbrugets navn og adresse	Klarninggård Klarningvej 4 5750 Ringe
Ejendomsnummer	4300014157
Matrikelnumre	8a, Snarup By, Snarup
Virksomhedens art	Svinebrug
CHR-nummer	74376
CVR-nummer	19470504
Virksomhedstype	Svineproduktion med et produktionsareal på over 100 m ³ og en ammoniakemission på mellem 750 og 3.500 kg NH ₃ -N pr. år
Tilsynsmyndighed	Faaborg-Midtfyn Kommune Miljøafdelingen By, Land og Kultur Mellemgade 15 5600 Faaborg Tlf. 72 53 21 40 teknik@fmk.dk
Ansøgningens skemanummer i www.husdyrgodkendelse.dk	200.984
Konsulent	Patriotisk Selskab v/Tine Zimmermann (tmz@patriotisk.dk)

Afgørelse

Faaborg-Midtfyn Kommune giver hermed tilladelse efter § 16 b i husdyrbrugloven (jf. lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.) til husdyrbruget på Klarningvej 4, 5750 Ringe.

Tilladelsen erstatter de tidligere meddelte miljøgodkendelser af svineproduktionen på Klarningvej 4, nemlig "Miljøgodkendelse af husdyrproduktion, Klarningvej 4, 5750 Ringe" af 10. november 2008 samt "Tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbrug, Klarningvej 4, 5750 Ringe" af 17. september 2014. Vilklårene i disse afgørelser bortfalder og erstattes af vilklårene i denne tilladelse.

Faaborg-Midtfyn Kommune giver tilladelsen, da kommunen på baggrund af gældende lovgivning, Miljøstyrelsens vejledninger og beregningerne i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem vurderer, at husdyrbruget ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet.

Tilladelsen gives under forudsætning af, at de gældende regler på området og tilladelsens vilkår overholdes. Forudsætningerne for tilladelsen er de oplysninger, der er givet i ansøgningmaterialet, jf. ansøgning fra Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 200.984, med tilhørende bilag, samt øvrigt materiale indsendt af ansøger eller ansøgers konsulent.

Hvis ikke tilladelsens forudsætninger er opfyldt, eller tilladelsens vilkår ikke efterleves, kan dette medføre, at hele eller dele af tilladelsen bortfalder.

Tilladelsesdato: 28. februar 2018

Venlig hilsen

Olav Bojesen
Afdelingsleder

Jacob Sterup
Biolog

Afgørelsen annonceres på www.fmk.dk/politik den 28. februar 2018

Klagefristen udløber den 28. marts 2018

Søgsmålsfristen udløber den 28. august 2018

**By, Land og Kultur -
Miljøafdelingen**

Mellemgade 15
5600 Faaborg

Tlf. 72 53 21 40
Fax 72 53 05 31
teknik@fmk.dk
www.fmk.dk

28-02-2018

Sagsid. 09.17.16-P19-6-17

Kontakt

Jacob Sterup
Dir. tlf. 72 53 21 32
jaste@fmk.dk

Åbningstid

Mandag	10:00-15:30
Tirsdag	10:00-14:00
Onsdag	LUKKET
Torsdag	10:00-17:00
Fredag	10:00-12:30

Telefontid

Mandag-onsdag	8:00-15:30
Torsdag	8:00-17:30
Fredag	8:00-12:30

Ikrafttræden

Tilladelsens vilkår gælder fra det tidspunkt, hvor tilladelsen er taget i brug, medmindre et senere tidspunkt er angivet i det enkelte vilkår. Tilladelsen regnes for at være taget i brug på det tidspunkt, hvor en tilladelsespligtig ændring eller udvidelse af husdyrbruget er påbegyndt. Dette vil eksempelvis sige det tidspunkt, hvor der påbegyndes opførelse af en ny stald eller et nyt opbevaringsanlæg, eller hvor dyreholdet ændres således, at det ikke længere svarer til den allerede tilladte produktion.

Den aktuelle tilladelse omfatter følgende tilladelsespligtige ændringer:

- Indretning af stald i eksisterende maskinhus.
- Opførelse af ny gyllebeholder.
- Mulighed for ændring af dyrehold i eksisterende stalde (se nedenfor).

Med denne tilladelse reguleres husdyrbruget fremover efter den husdyrlovgivning, der trådte i kraft 1. august 2017. Dette betyder en øget fleksibilitet for dyreholdet i de eksisterende stalde. Tilladelsen anses for at være taget i brug, så snart denne fleksibilitet udnyttes, dvs. når dyreholdet ændres i forhold til det hidtil tilladte.

Vilkår for tilladelsen

Tilladelsen meddeles på de vilkår, der er oplistet nedenfor. Vilkårene skal medvirke til at sikre,

- at indretning og drift af husdyrbruget sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, nedsættes.

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering samt tilladelsens vilkår.

2. Produktionens omfang

Produktionsarealet i de enkelte staldafsnit må ikke overstige den i tabellen nedenfor angivne størrelse, og dyrearter, dyretyper og staldsystem nævnt i tabellen må ikke fraviges.

Stald	Staldareal (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Tilladte dyrearter og -typer samt staldsystem
Smågrise I	1235,0	1173	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
Smågrise II	1268,8	1205	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
Ny smågrise II	725,9	690	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
Smågrise III	474,5	450	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv
Ny smågrise III	475,7	450	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv

3. Ny gyllebeholder

Der må opføres en ny gyllebeholder med et overfladeareal på i alt 903 m². Gyllebeholderen skal forsynes med teltoverdækning. Beholderen skal placeres som angivet i ansøgningsmaterialet (jf. figur 2.2 i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering). Målfaste tegninger, herunder konstruktionstegninger, skal indsendes til og accepteres af Faaborg-Midtfyn Kommunes Miljøafdeling, inden beholderen etableres.

4. Nye fodersiloer

Der må opføres fire nye fodersiloer, hver med et volumen på 28 m³. Siloerne skal opføres i tilknytning til de eksisterende stalde, og højden må ikke overstige 12 m.

5. Lugt

Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige lugtgener. Ved væsentlige lugtgener forstås, at nedenstående genekriterier er overskredet.

Kategori	Genekriterie (OU _E /m ³)
Byzone eller sommerhusområde	5
Bolig i samlet bebyggelse i landzone eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål e.l.	7
Enkeltboliger uden landbrugspligt, der ikke er ejet af driftsherren	15

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. lugt fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden for egen regning lader foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder. Lugtmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages efter en metode, som er autoriseret af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af tilsynsmyndigheden. Hvis lugtmålingen viser, at virksomheden medfører væsentlige lugtgener, skal virksomheden gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene reduceres så meget, at lugtgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

6. Støj

Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige støjgener. Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabo-beboelse må ikke overstige følgende værdier.

Tidsrum	Mandag-fredag		Lørdag		Søndag og helligdage	Alle dage
	7-18	18-22	7-14	14-22	7-22	22-7
Enkeltboliger i landzone	55	45	55	45	45	40
Byzone og områder i landzone udlagt til boligformål	45	40	45	40	40	35
Sommerhusområder og områder udlagt til rekreative formål	40	40	40	40	40	35

I natperioden mellem kl. 22-7 (alle dage) må der ikke forekomme spidsværdier, der overstiger grænseværdien med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning efterviser, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens til enhver tid gældende vejledning om måling af ekstern støj fra virksomheder. Hvis støjmålingen viser, at støjkravene ikke er overholdt, skal virksomheden udarbejde et projekt med tidsplan for udførelse af støjdæmpende foranstaltninger.

7. Støv

Virksomheden må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomhedens areal. Det er tilsynsmyndigheden, der vurderer, om støvgenerne er væsentlige.

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støv fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden gennemfører støvreducerende foranstaltninger, således at støvgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

8. Døde dyr

Døde dyr skal opbevares således, at de ikke giver anledning til væsentlige gener for omkringboende eller forbigående.

9. Fluer

Der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

10. Skadedyr

Opbevaring og håndtering af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

11. Rengøring af staldanlæg

Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stierne/båsene og foderarealernes bund holdes tørre, og at staldene og fodringsanlægget holdes rent. Der skal jævnligt gøres rent i staldene, som minimum når hvert afsnit tømmes for dyr.

Andre regler

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ændringer af husdyrbruget

Ændringer på husdyrbruget, der kræver tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugloven, må ikke påbegyndes eller gennemføres, inden der er meddelt skriftlig tilladelse eller godkendelse.

Erhvervsaffald

Virksomhedens affald skal sorteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for Faaborg-Midtfyn Kommune.

Farligt affald

Farligt affald, herunder spildolie, skal håndteres i henhold til det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for Faaborg-Midtfyn Kommune. Hermed gælder blandt andet, at farligt affald skal opbevares i egnede beholdere på tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, vandløb eller grundvand. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde. Beholdere skal være løftet fra gulvet, så evt. utætheder opdages, og således at spild ikke beskadiger andre beholdere.

Byggetilladelse

Der skal søges og meddeles byggetilladelse ved kommunen inden opstart af byggeri og ændring af bygningers anvendelse. Byggetilladelsen er *ikke* indeholdt i denne godkendelse.

Miljøuheld

Ved akut forurening af jord, overfladevand eller grundvand skal virksomheden straks alarmere alarmcentralen på tlf. 112. Det gælder blandt andet ved spild af gylle, ajle, ensilagesaft, møddingsvand, olie, benzin eller kemikalier. Opdages der forurening, der ikke er opstået akut, skal kommunens miljøafdeling kontaktes telefonisk i åbningstiden (tlf. 72 53 21 40). Ved tvivlstilfælde skal virksomheden kontakte alarmcentralen på tlf. 112.

Udnyttelsesfrist og bortfald

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år, efter at den er meddelt (jf. husdyrbruglovens § 59 a, stk. 1). Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del.

En tilladelse anses for udnyttet, når byggeriet er afsluttet. Hvis der ikke bygges nyt, anses en tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 49).

Hvis tilladelsen efter at være taget i brug efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav (jf. husdyrbruglovens § 59 a, stk. 2).

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne tilladelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 i husdyrbrugloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til virksomheden inden for de første 8 år efter meddelelse af tilladelsen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrloven).

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Her logger du på, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er på ca. 900 kr. for privatpersoner og ca. 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Faaborg-Midtfyn Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentligt annonceret.

Vi giver ansøger besked, hvis afgørelsen påklages. Senest tre uger efter klagefristens udløb videresender vi klagen til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet sammen med vore bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Vore bemærkninger sendes også til klagesagens parter.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved domstolene, skal søgsmål være anlagt senest 6 måneder efter, afgørelsen har været offentligt annonceret.

Modtagere af kopi af afgørelsen

- Tisselhave Agro v/Morten Sørensen, Kværndrup Vænge 17, 5772 Kværndrup (adm@tisselhaveagro.dk)
- Patriotisk Selskab v/Tine Zimmermann (tmz@patriotisk.dk)
- Sundhedsstyrelsen (syd@sst.dk)
- Danmarks Fiskeriforening (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen af Danmark (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Forbrugerrådet (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening (dnfaaborg-midtfyn-sager@dn.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening Faaborg-Midtfyn (faaborg-midtfyn@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator Frode Thorhauge (frodethorhauge@stofanet.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening (natur@dof.dk)
- Det Økologiske Råd (husdyr@ecocouncil.dk)

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

1. Indledning

1.1 Ansøgning

Tisselhave Agro v/Morten Sørensen, Kværndrup Vænge 17, 5772 Kværndrup, har søgt om tilladelse efter husdyrbrugloven til husdyrbruget på Klarningvej 4, 5750 Ringe.

Ansøgningen om tilladelse er indsendt til Faaborg-Midtfyn Kommune gennem Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, første gang den 26. oktober 2017.

It-ansøgningssystemet har foretaget en række beregninger af miljøpåvirkningerne fra husdyrbrugets anlæg. Disse beregninger har sammen med ansøgningens øvrige oplysninger udgjort grundlaget for kommunens miljøvurdering og afgørelse.

1.2 Ansøger og ejerforhold

Oplysninger om ansøger og ejerforhold er her vurderet med henblik på at sikre, at ansvaret for, at virksomheden indrettes og drives i overensstemmelse med den meddelte tilladelse, er rettet mod den korrekte juridiske enhed. Dette er den person eller virksomhed, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget.

Tilladelsen er meddelt til CVR-nr. 19470504, Tisselhave Agro v/Morten Sørensen, Kværndrup Vænge 17, 5772 Kværndrup.

Ejer af ejendommen ifølge Bygnings- og Boligregistret (BBR): Morten Sørensen
Ejer af dyreholdet ifølge det Centrale HusdyrbrugsRegister (CHR): CVR-nr. 19470504 (Tisselhave Agro)

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer ud fra ovenstående oplysninger, at tilladelsen er rettet mod den korrekte juridiske person.

Tilladelsen følger ejendommen ved ejerskifte.

1.3 Kort beskrivelse af det ansøgte

Tisselhave Agro v/Morten Sørensen har søgt om at udvide svineproduktionen på Klarningvej 4. Der opføres ikke nye staldbygninger, men der indrettes stald i et eksisterende maskinhus. Desuden opføres en ny gyllebeholder med en kapacitet på 4.000 m³ ved siden af de eksisterende gyllebeholdere. Den nye gyllebeholder forsynes med teltoverdækning.

Med tilladelsen vil husdyrbruget overgå til den nye miljøregulering (se afsnit 1.5, lovgivning). Dette giver øget fleksibilitet, så produktionen i en vis grad kan udvides eller ændres i de eksisterende stalde, uden at dette kræver yderligere tilladelser fra kommunen.

Lugtemissionen fra husdyrbruget stiger som følge af ændringerne. Geneafstanden i forhold til enkeltboliger uden landbrugspligt bliver 237 m efter udvidelsen, mens den reelle afstand fra staldcentrum til nærmeste nabo er over 320 m. Heller ikke boliger i samlet bebyggelse eller byzone bliver påvirket med lugt over genekriteriet.

Udvidelsen af dyreholdet medfører, at ammoniaktabet fra husdyrbruget stiger med ca. 55 %, hvilket giver en øget påvirkning af næringsstoffølsomme naturområder i nærheden af husdyrbruget. Merpåvirkningen er beregnet til at være så lille, at den ikke forventes at give tilstandsændringer af naturområder, der er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven.

1.4 Krav om tilladelse og tilladelsens omfang

Husdyrbruget på Klarningvej 4 er omfattet af en godkendelse efter § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening

eller andre virkninger på miljøet, uden en godkendelse eller en tilladelse til dette efter § 16 a eller § 16 b i husdyrbrugloven¹.

I denne sag kræves tilladelse eller godkendelse, da der indrettes ny stald i en eksisterende bygning, der opføres en ny gyllebeholder, og dyreholdet i de eksisterende stalde kan blive ændret og/eller udvidet.

Husdyrbruget skal have en tilladelse efter husdyrlovens § 16 b, idet der er tale om en tilladelsespligtig ændring af et husdyrbrug (ejendom med over 100 m² produktionsareal²), der ikke er omfattet af godkendelsespligten efter § 16 a (idet ammoniakemissionen er under 3.500 kg NH₃-N/år, og der ikke er tale om et IE-husdyrbrug³).

Hvis husdyrbruget er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, skal husdyrbrugene godkendes eller tillades samlet, jf. husdyrbruglovens § 16 c.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at det aktuelle husdyrbrug ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug i en sådan grad, at de skal have en samlet tilladelse eller godkendelse. Denne tilladelse skal derfor kun omfatte husdyrbruget på Klarningvej 4. Vurderingen er foretaget på baggrund af et notat fra Skov- og Naturstyrelsen om anlægsbegrebet⁴.

1.5 Lovgivning

Reglerne for miljøregulering af husdyrbrug indebærer (fra 1. august 2017), at når der sker ændringer af husdyrbrug, vurderes miljøpåvirkningen på baggrund af produktionsarealet, hvor vurderingen tidligere har været baseret på antallet af dyr. Produktionstilladelser bliver dermed givet til et bestemt produktionsareal samt dyretype og staldsystem, mens der ikke er begrænsninger på antallet af dyr (ud over dem, der følger af dyrevelfærdskrav).

Et husdyrbrug er en ejendom med et produktionsareal på mere end 100 m². Ændringer af husdyrbrug vil som udgangspunkt kræve en godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a (hvis der er en samlet ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N, eller der er tale om et IE-husdyrbrug), eller en tilladelse efter § 16 b (øvrige husdyrbrug). Nogle ændringer kan gennemføres uden godkendelse eller tilladelse, f.eks. hvis der er tale om bagatelagtige ændringer, eller ændringen kan gennemføres under anmeldte ordninger i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afsnit IV. Og for visse produktionstyper kan der etableres op til 300 m² produktionsareal, inden der kræves tilladelse (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7).

Rammerne for behandlingen af ansøgninger om tilladelse og godkendelse er fastsat i husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (med tilhørende vejledning). Her står der blandt andet hvilke forhold, kommunen skal vurdere, samt beskyttelsesniveauer for de miljøpåvirkninger, der er fra husdyrbruget.

- Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.
- Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrbrug. Tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside, <http://husdyrvejledning.mst.dk/>.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter generelle regler for indretningen af husdyrbrug.

- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 865 af 23. juni 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

¹ Jf. § 10 i lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love (lov nr. 204 af 28. februar 2017).

² Produktionsareal: Det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. C, nr. 1, og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til, jf. bilag 3, pkt. C, nr. 2.

³ IE-husdyrbrug: Husdyrbrug med flere end 750 stipladser til søer, flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller flere end 40.000 stipladser til fjerkræ

⁴ Miljø- og Energiministeriets og Fødevarerministeriets redegørelse for begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion. Skov- og Naturstyrelsen, 12. april 1999.

1.6 Offentlighed

I forbindelse med sagen er der foretaget orientering/høring af nærmeste nabo.

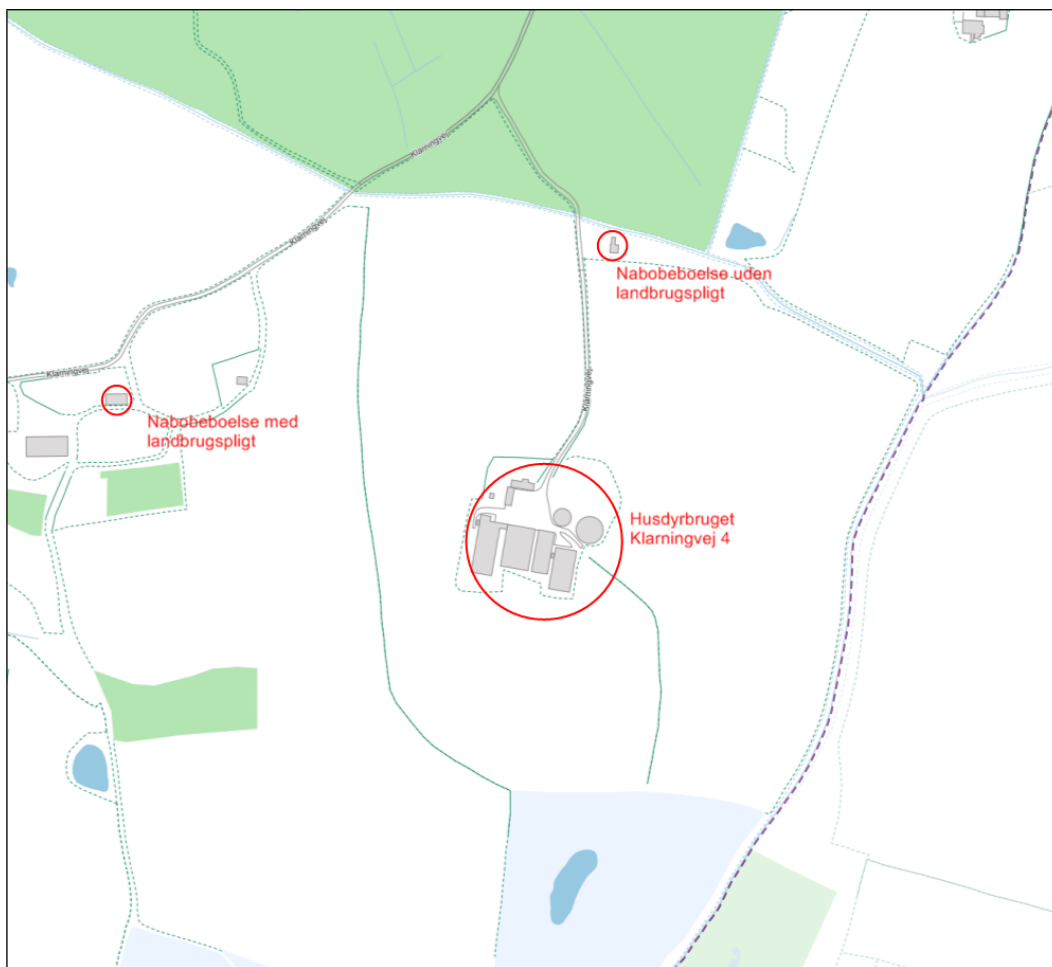
25. januar 2018: Orienterings-/høringsbrev udsendt til nærmeste nabo med en frist på mindst to uger til at komme med kommentarer. Vi modtog ikke bemærkninger i den forbindelse.

13. februar 2018: Udkast til afgørelse sendt i høring hos ansøger, der ikke havde bemærkninger.

2. Beskrivelse af husdyrbruget

2.1 Beliggenhed

Husdyrbruget på Klarningvej 4 er placeret i landzone ca. 2,2 km syd for Snarup. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til de nærmeste naboer fremgår af figur 2.1, og de korteste afstande fra staldanlæg til omkringboende er angivet i tabel 2.1.

Figur 2.1. Oversigtskort over husdyrbrugets beliggenhed i forhold til de nærmeste naboer.

Tabel 2.1. Korteste afstand fra husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg til nabobeboelse/byzone.

Type af beboelse / zone	Afstand
Nærmeste nabobeboelse (Klarningvej 2, ikke landbrugspligt)	ca. 270 m
Samlet bebyggelse ^a eller nærmeste område lokalplanlagt til blandt andet boligformål eller offentlige formål (Løgeskov 53)	ca. 1.100 m
Byzone/sommerhusområde (Stenstrup)	ca. 3.500 m

^a Samlet bebyggelse: En beboelsesbygning ligger i samlet bebyggelse, hvis der inden for en afstand af 200 m fra beboelsesbygningen ligger mere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom, jf. § 2 i lov om udstykning og anden registrering i matriklen. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.

2.2 Nuværende tilladelse

Det hidtil tilladte dyrehold inden meddelelse af denne tilladelse er en årlig produktion på 34.000 smågrise (7,2-30 kg) og 1.000 slagtesvin (30-107 kg).

Kommunen skal ved vurderingerne i denne tilladelse inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste otte år (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 33, stk. 2).

I denne sag er den seneste godkendelse meddelt i september 2014, og seneste godkendelse inden da er fra 2008. Visse miljøpåvirkninger skal derfor holdes op mod den tilladte produktion for otte år siden – den såkaldte "8 års-drift". På dette tidspunkt var den tilladte produktion 613 årssøer (kun i løbe-/drægtighedsstald) samt en årlig produktion på 18.280 smågrise (7,2-30 kg) og 100 slagtesvin/polte (30-106 kg).

2.3 Indretning af stalde

En oversigt over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af figur 2.2. I tabel 2.2 er de enkelte staldafsnit gennemgået nærmere, hvad angår størrelse, dyretyper, staldindretning og evt. miljøteknologi i hhv. nudrift og ansøgt drift.

Alle stalde er med mekanisk ventilation.

Fasstættelse af produktionsareal

Der er ikke foretaget nogen præcis opgørelse af produktionsarealet i forbindelse med sagen. Der er i it-ansøgningen indtastet et produktionsareal svarende til 95 % af det samlede staldareal med følgende begrundelse:

"Da der ikke findes oversigttegninger for ejendommen, er det valgt at indsætte et produktionsareal svarende til ca. 95 % af staldenes samlede størrelse. Det vurderes, at mellem 5-10 % af staldene er gangareal m.v., som ikke er omfattet af produktionsareal."

Figur 2.2. Oversigtskort over husdyrbrugets husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg.

Tabel 2.2. Ansøgers oplysninger om dyretyper og staldindretning i nudrift og ansøgt drift. Staldbetegnelser henviser til figur 2.2.

Stald	Størrelse (m ²)	Nudrift	Ansøgt drift	Produktionsareal (m ²)
Smågrise I	1235,0	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1173
Smågrise II	1268,8	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1205
Ny smågrise II	725,9	(Ikke dyrehold – nuværende maskinhus)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	690
Smågrise III	474,5	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv (277 m ²) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv (173 m ²)	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	450
Ny smågrise III	475,7	(Ikke dyrehold)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	450

Tabel 2.3. Oversigt over de dyretyper og staldsystemer, der indgår i de flexgrupper, der indgår i ansøgt drift, jf. tabel 2.2.

Flexgruppe	Dyretyper og staldsystemer, som indgår i flexgruppen
Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv

2.4 Miljøteknologi

Der anvendes ikke særlig miljøteknologi i staldene til at reducere emissionen af ammoniak eller lugt.

Den nye gyllebeholder forsynes med teltoverdækning, hvilket ifølge normtallene vil reducere ammoniakemissionen fra beholderen med 50 %.

2.5 Beskrivelse og vurdering af ny bebyggelse

Der er søgt om at indrette stald i et eksisterende maskinhus. Bygningens areal er ifølge ansøgningen på ca. 726 m², og der indrettes ifølge ansøgningen produktionsareal (toklimastald til smågrise, delvis spaltegulv) på 690 m². Bygningen er placeret mellem de eksisterende stalde (se figur 2.2, hvor bygningen er benævnt "Ny smågrise II").

Desuden opføres en ny gyllebeholder. Beholderen får ifølge ansøgningen et overfladeareal på 618 m² og overdækkes med teltdug. Herudover opføres fire nye fodersiloer på hver 28 m³ og med en højde på 8,5 m. Disse placeres foran stalden med betegnelsen "Smågrise II". De eksisterende fodersiloer fjernes.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at den nye stald og gyllebeholder og de nye fodersiloer er erhvervs-mæssigt nødvendige for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, og at byggeriet ligger i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Afstandskrav og byggelinjer

Byggeriet er vurderet i forhold til afstandskravene for nye stalde og gødningsopbevaringsanlæg, jf. §§ 6-8 i husdyrbruget.

Den nye stald og gyllebeholder skal overholde afstandskravene til følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (50 m)
- Et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. (50 m)
- Nabobeboelse (50 m)
- Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturområder⁵ (10 m)
- Ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- Almene vandforsyningsanlæg (50 m)

⁵ Afstandskravet gælder i forhold til kategori 1- og kategori 2-natur, jf. tabel 3.3.

- Vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m² (15 m – dog skal gyllebeholderen placeres mere end 100 m til åbne vandløb og søer)
- Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- Beboelse på samme ejendom (15 m)
- Naboskel (30 m)

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at afstandskravene er overholdt. Vi har dog ikke mulighed for at afgøre, om der ligger dræn inden for 15 m fra nybyggeriet, men godkendelsen meddeles under forudsætning af, at dette afstandskrav er opfyldt.

Eksisterende anlæg må ikke udvides eller ændres på en måde, der medfører forøget forurening, hvis afstanden til byzone, sommerhusområder, lokalplanlagte boligområder m.v. eller nabobeboelser er mindre end 50 m, jf. § 6 i husdyrbrugloven. Alle eksisterende stalde og gødningsopbevaringsanlæg ligger mere end 50 m fra sådanne områder.

Det nye byggeri ligger ikke inden for byggelinjer omkring kirker og fortidsminder og berører ikke beskyttede sten- og jorddiger.

Erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri er ikke omfattet af de begrænsninger, der er inden for byggelinjerne omkring skove, søer, åer og strande.

Landskabelige hensyn

Kommunen skal ved afgørelsen sikre sig, at det ansøgte ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til landskabelige værdier (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 33 og 35). Kommunen skal i den forbindelse fastsætte de nødvendige vilkår (efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1).

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af den nye gyllebeholders størrelse, dimensioner og beliggenhed, herunder at den er beliggende i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, at beholderen ikke vil have en væsentlig virkning på de landskabelige værdier. Samme vurdering gælder for de nye fodersiloer.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at det ikke er påkrævet at stille skærpede vilkår af landskabelige hensyn.

2.6 Gødningsopbevaringsanlæg og opbevaringskapacitet

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til husdyrgødning udgøres af to gyllebeholdere – en beholder på 1.070 m³ og en beholder på 2.640 m³. Der er desuden søgt om at opføre en ny gyllebeholder på 4.000 m³, der bliver forsynet med teltoverdækning.

I henhold til § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen⁶ skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v. Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel.

Der skal indsendes en opgørelse over opbevaringskapacitet til kommunen, hvis der foretages ændringer, der har indflydelse på kapaciteten (jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 12). Der er ikke krav om, at denne opgørelse indsendes som en del af ansøgningen om tilladelse, idet indsendelse i stedet kan ske, når der rent faktisk gennemføres ændring eller udvidelse af dyreholdet.

I denne sag er der ikke indsendt en opgørelse over opbevaringskapacitet i forbindelse med ansøgningen om tilladelse, og Faaborg-Midtfyn Kommune har derfor ikke vurderet, om der efter ændringerne er tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

---

⁶ Bekendtgørelse nr. 865 af 23. juni 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

3. Ammoniakemission, BAT og påvirkning af naturområder

3.1 Ammoniakemission fra husdyrbruget

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem vil der være følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning):

- Ansøgt drift: 3.364 kg kvælstof/år
- 8 års-drift: 2.174 kg kvælstof/år

8 års-drift: Kommunen skal ved vurderingerne i denne tilladelse inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste otte år (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 33, stk. 2). 8 års-driften er derfor den produktion, som der var tilladelse til for otte år siden.

3.2 Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

Hvis husdyrbruget har en årlig ammoniakemission på mere end 750 kg kvælstof (NH₃-N), skal kommunen fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 2).

Kravene til den maksimalt tilladte ammoniakemission ud fra BAT afhænger af dyretype og staldsystem, og af hvorvidt der er tale om nye eller eksisterende stalde. BAT-kravene er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt A, nr. 2.1. I it-ansøgningssystemet er de samlede BAT-krav til husdyrbruget beregnet.

Det beregnede BAT-krav og den beregnede faktiske ammoniakemission fra staldene er angivet i tabel 3.1, og den beregnede ammoniakemission fra gødningsopbevaringslagrene ses i tabel 3.2.

Tabel 3.1. Beregnet BAT-krav og ammoniakemission fra staldene i ansøgt drift.

Stald	Ansøgt drift	Produktionsareal (m ²)	BAT-krav pr. m ² (kg NH ₃ -N/m ² /år)	BAT-krav samlet (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Smågrise I	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1173	0,56 ^a	657	657
Smågrise II	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1205	0,56 ^a	675	675
Ny smågrise II	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	690	0,58 ^b	400	386
Smågrise III	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	450	1,90 ^a	855	855
Ny smågrise III	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	450	0,58 ^b	261	252
I alt				2.848	2.825

^a BAT-krav for eksisterende stalde.

^b BAT-krav for nye stalde.

Tabel 3.2. Beregnet ammoniakemission fra gødningsopbevaringsanlæg i ansøgt drift.

Lager	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi	Effekt af miljøteknologi		Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
			(%)	(kg NH ₃ -N/år)	
Gyllebeholder I	282	Ingen	0	0	113
Gyllebeholder II	615	Ingen	0	0	246
Stor gyllebeholder	903	Teltoverdækning	50	181	181
I alt					539

Ud fra oplysningerne i it-ansøgningen (som gengivet i tabel 3.1 og 3.2) kan det vurderes, om BAT-kravet er opfyldt:

- Samlet BAT-krav (kg NH₃-N/år): 2.848 (stalde) + 720 (lagre) = 3.568 kg NH₃-N/år
- Faktisk emission (kg NH₃-N/år): 2.825 (stalde) + 539 (lagre) = 3.364 kg NH₃-N/år

Da den faktiske emission ikke overstiger det samlede BAT-krav, er kravet overholdt.

Der har ikke været behov for særlig miljøteknologi for at opfylde kravet. Det ansøgte projekt omfatter fast overdækning af ny gyllebeholder, og der stilles derfor vilkår om dette. I den aktuelle sag etableres en ny stald, og halvdelen af en eksisterende stald er ligeledes angivet som ny stald i ansøgningen. Disse udgør i alt 1.140 m² produktionsareal, mens de øvrige stalde er angivet som eksisterende. For de eksisterende stalde svarer BAT-kravet til den beregnede, faktiske emission. I alle de nye stalde er der tale om toklimastalde med delvis spaltegulv til smågrise. For smågrise er BAT-kravet (så længe arealet er under 2.600 m²) rent faktisk lempeligere end kravet for eksisterende stalde. Derfor har der ikke været behov for miljøteknologi.

3.3 Påvirkning af naturområder

Retsgrundlag

Kommunen skal ved afgørelsen sikre sig, at det ansøgte ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet, blandt andet i forhold til natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 33 og 35). Kommunen skal i den forbindelse fastsætte de nødvendige vilkår (efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1).

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 25-28 er der fastsat krav til den maksimale påvirkning af forskellige kategorier af naturområder. Disse beskyttelsesniveauer er opsummeret i tabel 3.3.

Tabel 3.3. Husdyrbruglovens krav vedrørende påvirkning af naturområder med ammoniak. De præcise krav fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 25-28.

Kategori	Naturtype	Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau
1	Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder	Maksimal totaldeposition afhænger af antallet af andre husdyrbrug i nærheden ^a : 0,2 kg N/ha/år ved mere end 1 husdyrbrug. 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug. 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.
2	Overdrev større end 2,5 ha (samt højmoser, lobeliesøer og heder over 10 ha)	Maksimal totaldeposition 1,0 kg N/ha/år.
3	Heder, moser, overdrev og ammoniakfølsomme skove, der ikke er omfattet af kat. 1 og 2	Maksimal merdeposition 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan tillade en større merdeposition, men kan ikke stille krav om en mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha/år.

^a Antal husdyrbrug i nærheden opgøres således: Antal med en emission over 150 kg NH₃-N/år inden for 200 m + antal > med en emission over 450 kg NH₃-N/år inden for 200-300 m + antal med en emission over 750 kg NH₃-N/år inden for 300-500 m + antal med en emission over 1.500 kg NH₃-N/år inden for 500-1.000 m + antal med en emission over 5.000 kg NH₃-N/år inden for 1.000-2.500 m. Afstanden måles i forhold til det mest kritiske naturpunkt.

I forbindelse med tilladelser og godkendelser skal kommunen desuden foretage en vurdering i forhold til habitatbekendtgørelsen⁷. I henhold til habitatbekendtgørelsen kan der ikke gives tilladelse til et projekt, hvis projektet i sig selv eller sammen med andre projekter kan skade et Natura 2000-område (jf. § 7), eller det kan beskadige levesteder for dyre- eller plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV (jf. § 11).

De fleste søer, heder, moser, enge og overdrev er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Dette betyder, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af disse naturområder. En væsentligt øget tilførsel af ammoniak kan medføre tilstandsændringer af sårbare naturområder.

Ifølge Miljøstyrelsen vil en merbelastning på mindre end 1 kg ammoniak pr. hektar pr. år ikke kunne medføre en tilstandsændring af et konkret § 3-område. Miljøstyrelsen anfører, at en merbelastning af denne størrelse er så lav, at det ikke er muligt biologisk at påvise, at det ansøgte har nogen effekt på området.

⁷ Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen). Bek. nr. 926 af 27. juni 2016.

I Kommuneplan 2013 for Faaborg-Midtfyn Kommune er der opstillet målsætninger for størsteparten af kommunens § 3-beskyttede moser, ferske enge, overdrev og strandenge. Retningslinjerne i Kommuneplan 2013 er, at der, med henblik på at bevare de biologiske bevaringsinteresser i det åbne land, ikke må meddeles tilladelser til aktiviteter, der gennem forurening kan påvirke naturområder i et omfang, som kan hindre opfyldelsen af de fastlagte naturkvalitetsmål. Retningslinjerne er fastsat i medfør af planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 13.

Naturkvalitetsmålene (se tabel 3.4) er fastsat på baggrund af områdernes aktuelle naturindhold, områdernes størrelse og struktur, oplysninger om tidligere naturværdier, potentiale for genopretning samt den aktuelle eller potentielle landskabsøkologiske betydning som en del af større sammenhængende naturområde eller forbindelsesområde.

Tabel 3.4. Definition af målsætningskategorier for naturområder, der er målsat i Kommuneplan 2013 for Faaborg-Midtfyn Kommune.

A	Områder af international eller national betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for betydende bestande af naturtypernes karakteristiske dyre- og plantearter, herunder meget sjældne arter internationalt, nationalt eller regionalt set.
B	Områder af national eller regional betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for naturtypernes karakteristiske dyre- og plantearter, herunder sjældne arter i Danmark og på Fyn med øer.
C	Områder af regional betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskorridor for naturtypernes karakteristiske og mere almindelige dyre- og plantearter.
D	Områder af regional eller lokal betydning	Områderne skal være egnede som spredningskorridor i landskabet eller blot være levested for visse af naturtypernes almindelige dyre- og plantearter.

Naturområder nær husdyrbruget

I tabel 3.5 er der gennemgået de ammoniakfølsomme naturområder, der ligger i nærheden af husdyrbrugets anlæg. Naturområderne er opdelt på kategori 1, 2 og 3, jf. tabel 3.3. Der ligger ingen registrerede § 3-områder inden for 200 m fra husdyrbrugets anlæg.

Tabel 3.5. Oversigt over udvalgte naturpunkter, hvor der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget. Afstand er den korteste afstand fra stald/gødningsopbevaringsanlæg til naturområdet.

Kategori	Beskrivelse af naturområde	Afstand / retning	Merdeposition	Totaldeposition
1	Skove ved Brahetrolleborg (habitatområde), bøgeskov på morbund	1.280 m SV	0,0 kg N/ha/år	0,1 kg N/ha/år
2	Overdrev ved Søfældevej/Krarupvej	1.161 m V	0,0 kg N/ha/år	0,1 kg N/ha/år
3	Mose	327 m SØ	0,2 kg N/ha/år	0,6 kg N/ha/år
3	Ammoniakfølsom skov ved Snarup Mose	298 m N	0,5 kg N/ha/år	1,7 kg N/ha/år

Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering

Den ammoniakdeposition, som husdyrbruget giver anledning til, i naturområder i kategori 1, 2 eller 3, er lavere end grænseværdierne (jf. tabel 3.3 og 3.5). Husdyrbruget vurderes dermed ikke at ville give en væsentlig påvirkning af disse områder.

For kategori 1-natur afhænger grænseværdien for ammoniakpåvirkning af antallet og størrelsen af andre husdyrbrug i nærheden af naturområdet (jf. tabel 3.3). Da den beregnede totaldeposition i kategori 1-natur ikke overstiger 0,2 kg N/ha/år, har vi ikke taget stilling til evt. kumulation med andre husdyrbrug.

Hvad angår levesteder for bilag IV-arter, vurderes disse generelt enten ikke at være sårbare over for aktiviteterne på husdyrbrug, eller også er levestederne naturområder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, og hvor der stilles krav vedrørende den maksimale ammoniakdeposition.

Faaborg-Midtfyn Kommune har ikke adgang til fyldestgørende registreringer af arter, der er opført på bilag IV i habitatdirektivet, men vi vurderer, at det ansøgte ikke vil beskadige levesteder for dyre- eller plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV.

4. Påvirkning af naboer m.v.

Kommunen skal ved afgørelsen sikre sig, at det ansøgte ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v. (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 33 og 35). Kommunen skal i den forbindelse fastsætte de nødvendige vilkår (efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1).

Lugt

I husdyrbrugloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B. Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem foretager en beregning af geneafstandene for lugt i forhold til forskellige typer af beboelser og områder. Inden for geneafstanden kan lugten fra husdyrbruget overstige det vejledende geneniveau.

Det vejledende geneniveau for lugt er, ved anvendelse af Miljøstyrelsens lugtmodel, 5 OU_E/m^3 for byzone o.l., 7 OU_E/m^3 for samlet bebyggelse og 15 OU_E/m^3 for enkeltboliger uden landbrugspligt. Husdyrbrugloven stiller ikke krav til lugtpåvirkning af boliger med landbrugspligt. OU_E er en måleenhed for lugt, hvor genekriteriet i forhold til byzone (5 OU_E/m^3) svarer til, at registrerbar, men ikke genegivende, lugt fra husdyrbruget undtagelsesvis kan forekomme.

Lugtemissionen fra et husdyrbrug beregnes ud fra normtal. Emissionen afhænger af dyretype og staldsystem samt af eventuelle lugtreducerende foranstaltninger. I denne sag er beregningen sket ud fra de dyretyper og staldsystemer, der fremgår af tabel 2.2, og der anvendes ikke lugtreducerende teknologi.

I Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem er der lavet en beregning af geneafstanden i forhold til de forskellige typer af nabobeboelser. Resultatet ses i tabel 4.1.

Tabel 4.1. Sammenligning af beregnet geneafstand for lugt og vægtet gennemsnitsafstand fra staldanlæggets lugtcentrum til de nærmeste beboelser af forskellig type.

Type af beboelse	Adresse/område	Geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand
Enkeltbolig uden landbrugspligt	Klarningvej 2	237 m	323 m
Samlet bebyggelse m.v.	Løgeskov 53	563 m	1.137 m
Byzone/sommerhusområde	Stenstrup	757 m	3.474 m

Som det fremgår af tabel 4.1, er den beregnede geneafstand mindre end den vægtede gennemsnitsafstand for alle tre områdetyper. Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau er dermed overholdt.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt. Desuden stiller Faaborg-Midtfyn Kommune vilkår om, at lugtgenekriterierne skal overholdes, og at kommunen kan kræve, at ansøger for egen regning får foretaget en undersøgelse af lugten.

Lugtmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages efter en metode, som er autoriseret af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af kommunen. Hvis lugtmålingen viser, at virksomheden medfører væsentlige lugtgener, skal virksomheden gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene reduceres så meget, at lugtgenerne efter kommunens vurdering ikke længere er væsentlige. Lugtmålinger kan kun kræves, når der er begrundet mistanke om, at produktionen giver anledning til større lugtemission, end der er forudsat i forbindelse med denne tilladelse, og krav til ejeren om lugtmålinger bør ske ud fra en proportionalitetsbetragtning. Vilkårene skal sikre, at ejendommen ikke giver større lugtgener, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

Øvrige gener

Husdyrbruget forventes på baggrund af husdyrbrugets beliggenhed i forhold til nabobeboelser ikke at medføre væsentlige gener i forhold til støj, rystelser, støv, transport og lys.

Med henblik på at kunne gribe ind, hvis der alligevel skulle opstå væsentlige gener, stiller Faaborg-Midtfyn Kommune flere vilkår.

Vedrørende støj:

Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes med henblik på at sikre, at der ikke opstår støjgener fra virksomheden. Desuden stilles vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at der skal foretages støjmålinger og/eller iværksættes støjdæpende foranstaltninger, hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at ejendommen giver væsentlige støjgener for de omkringboende.

Vedrørende støv stilles følgende vilkår:

Virksomheden må ikke give anledning til støvgener, der efter tilsynsmyndighedens opfattelse er væsentlige, uden for virksomhedens areal.

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støv fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden gennemfører støvreducerende foranstaltninger, således at støvgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

Skadedyr

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at opbevaring og håndtering af foder skal ske således, at der ikke opstår risiko for tilhold af rotter, samt om at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse på ejendommen efter de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Døde dyr

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr⁸, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der herudover skal stilles vilkår om, at opbevaring af døde dyr ikke må give anledning til væsentlige gener for naboer og forbipasserende.

Affald

Erhvervsaffald fra virksomheden skal håndteres i overensstemmelse med Faaborg-Midtfyn Kommunes erhvervsaffaldsregulativ. Erhvervsaffaldsregulativet stiller vilkår vedrørende sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

Det forudsættes, at virksomheden lever op til vilkårene i erhvervsaffaldsregulativet, og Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på denne baggrund, at det ikke er påkrævet at stille skærpede vilkår vedrørende håndtering af ejendommens affald.

5. Uheld og driftsforstyrrelser

Kommunen skal ved afgørelsen sikre sig, at det ansøgte ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til jord, grundvand og overfladevand (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 33 og 35). Kommunen skal i den forbindelse fastsætte de nødvendige vilkår (efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1).

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at husdyrbrug kan give anledning til risiko for forurening ved uheld og driftsforstyrrelser, især gennem håndtering og opbevaring af husdyrgødning.

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsat en række krav til opbevaring og anvendelse af husdyrgødning. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at når disse regler bliver fulgt, og driftsherren i øvrigt udviser den nødvendige agtpågivenhed, er risikoen for uheld og driftsforstyrrelser, der medfører forurening, begrænset.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller derfor ikke særlige vilkår med henblik på at begrænse risikoen for forurening i forbindelse med uheld og driftsforstyrrelser.

---

⁸ Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.